

RADOSŁAW ANTONÓW

Uniwersytet Wrocławski

Polskie ustawodawstwo antyterrorystyczne. Wybrane zagadnienia

Terroryzm w XXI w. stanowi, wraz z zagrożeniami o charakterze wojennym oraz zagrożeniami naturalnymi, jedno z najpoważniejszych zagrożeń bezpieczeństwa na świecie¹. Zwolennicy terroryzmu — metody niewątpliwie zbrojnej, wykorzystywanej do osiągnięcia politycznych korzyści — w coraz bardziej wyszukany, zbrodniczy sposób próbują zakłócić porządek w demokratycznych państwach prawnych i zastraszyć żyjącą w nich ludność². Co ważne, terroryści w XXI w. nie ograniczają się już wyłącznie do państw demokratycznych, ale skutecznie destabilizują całe obszary geograficzne na politycznej mapie świata³. Marian Kozub zauważył nawet, że „walka z terroryzmem z całą pewnością stanie

¹ Por. R. Antonów, *Charakterystyka współczesnego terroryzmu*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 4, s. 73 n.; R. Antonów, M. Maciejewski, *Rzeczpospolita Polska wobec zagrożenia terroryzmem. Problemy prawne, polityczne i społeczne*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 3, s. 5 n.; R. Antonów, *Współczesny terroryzm a bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe*, [w:] *System bezpieczeństwa wewnętrznego państwa: synergia zagrożeń*, red. H. Spustek, Wrocław 2014, s. 111–126; *idem*, *Współczesny terroryzm jako wojna asymetryczna*, [w:] *Wojna i pokój: wybrane zagadnienia prawno-historyczne*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Opole 2013, s. 319–330; *idem*, „*Ku lepszemu życiu*”. *Terroryści o swoich zasadach*, [w:] *Edukacja nieustająca wyzwaniem społeczeństwa informacyjnego*, red. A. Zduniak, t. 2, Poznań 2010, s. 367–374; *idem*, *Prawo antypaństwa. Zarys problemu wraz z przykładami*, [w:] *pozytywizm prawniczy i szkoła prawa natury. Tradycje sporu i jego współczesne implikacje*, red. P. Kaczmarek, Ł. Machaj, Wrocław 2010, s. 87–98; *idem*, *Terroryzm a społeczeństwo i władza*, [w:] *Spółczesność a władza. Ustrój, prawo, idee*, red. J. Przygodzki, M.J. Ptak, Wrocław 2010, s. 1043–1052.

² Por. R. Antonów, *Moralność terrorystów. Z problematyki politycznego ekstremizmu*, [w:] *Moralność i władza jako kategoria myśli politycznej*, red. J. Justyński, A. Madeja, Warszawa 2011, s. 103 n.

³ Zob. T. Dukiewicz, *Zagrożenie terroryzmem oraz aspekt militarny w jego zwalczaniu*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 4, s. 17 n.; P. Hałys, *Zagrożenie terroryzmem bombowym na świecie — strategia przeciwdziałania improwizowanym urządzeniom*

się walką obejmującą swym zasięgiem cały ziemski glob. Prowadzona będzie na wszystkich kontynentach i zaangażuje w działania większość państw⁴. Uzasadniając swoje stanowisko, podkreślił, że „w każdym niemal kraju wyodrębnić można grupy społeczne, które na drodze wandalizmu i przemocy przeciwstawiają się istniejącemu ustalonemu porządkowi. Niektóre z nich mają kilku zaledwie członków, inne obejmują nawet całe narody bez ojczyzny⁵”.

Trudno takiemu stwierdzeniu odmówić racji. Współcześnie ataki terrorystyczne skierowane są już nie tylko przeciwko ludności cywilnej, lecz także również przeciwko przedstawicielom administracji, funkcjonariuszom służb odpowiedzialnych za zwalczanie zagrożeń terroryzmem oraz przeciwko żołnierzom biorącym udział w różnego rodzaju misjach pokojowych, stabilizacyjnych czy operacjach skierowanych przeciwko terrorystom⁶. Właściwie nie ma możliwości wskazania z pełną odpowiedzialnością państwa czy państw pozostających poza zasięgiem groźby terroryzmu. Dlatego też każde państwo, oczywiście poza współpracą na płaszczyźnie międzynarodowej, dąży do wprowadzenia precyzyjnych mechanizmów obronnych na wypadek zagrożenia atakiem terrorystycznym. Również Polska stanęła przed taką koniecznością. Trzeba w tym miejscu podkreślić, że choć nie doszło do tej pory do zamachu na terytorium naszego kraju, to nie należy bagatelizować zagrożenia terroryzmem, czego dowodem są coraz częstsze akty przemocy terrorystycznej dokonywane na tle politycznym, religijnym i ideologicznym, do których dochodzi w państwach, których Polska jest aktywnym sojusznikiem w walce z terroryzmem międzynarodowym⁷. Takim dodatkowym

wybuchowym NATO oraz (C-IED) na terenie RP, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 3, s. 27 n.

⁴ M. Kozub, *Bezpieczeństwo świata w pierwszych dekadach XXI wieku — charakter konfliktów przyszłości*, [w:] *Współczesny wymiar terroryzmu: konferencja naukowa Zielonka, 5 października 2006*, red. Z. Piątek, Warszawa 2006, s. 24.

⁵ *Ibidem*.

⁶ Zob. np. K. Liedel, P. Piasecka, *Jak przetrwać w dobie zagrożeń terrorystycznych. Elementy edukacji antyterrorystycznej*, Warszawa 2008, *passim*.

⁷ W myśl Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022: „Zagrożeniem dla bezpieczeństwa Polski pozostanie międzynarodowy »terroryzm«. Groźba zamachów terrorystycznych skierowanych bezpośrednio przeciw polskiemu terytorium może wzrosnąć w przyszłości, w związku z aktywnością międzynarodową naszego kraju, zwłaszcza wynikająca ze zobowiązań sojuszniczych. Oznacza to konieczność adekwatnego do polskich potrzeb i możliwości udziału naszego kraju w międzynarodowej walce z tym zjawiskiem”. W dokumencie podkreślono także, że „Analiza charakteru współczesnego środowiska bezpieczeństwa międzynarodowego wskazuje, że w perspektywie najbliższych lat główne wyzwania i zagrożenia dla Polski będą związane z: dynamiką relacji w ramach NATO i UE oraz skalą zaangażowania Stanów Zjednoczonych Ameryki w bezpieczeństwo europejskie; dynamiką przemian reżimów kontroli zbrojeń i rozbrojenia zwiększających ich skuteczność; dynamiką relacji dwustronnych i wielostronnych; zapewnieniem skuteczności prawa międzynarodowego; oddziaływaniem konfliktów lokalnych na bezpieczeństwo światowe; międzynarodowym »terroryzmem« i zorganizowaną przestępczością międzynarodową; postępującą proliferacją broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia” (Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r.

zabezpieczeniem Polski przed terroryzmem miało być uporządkowanie w jednym akcie prawnym kompetencji w zakresie działań antyterrorystycznych i kontrterrorystycznych. Problematyka ta została uregulowana w Ustawie z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych⁸.

Złożona z 65 artykułów ustawa o działaniach antyterrorystycznych wprowadziła wiele zmian w obowiązujących już w Polsce regulacjach prawnych⁹, aczkolwiek przestępstwo terroryzmu zdefiniowane zostało już wcześniej w Ustawie

w sprawie przyjęcia Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 [M.P. z 2013 r. poz. 377]). Por. również *Wstęp*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016, s. 7.

⁸ Zob. Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 904), dalej: ustawa o działaniach antyterrorystycznych.

⁹ Zmiany wprowadzono w następujących Ustawach: z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.); z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz.U. z 2015 r. poz. 930, 1336); z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.); z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 191, 298); z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 909, 1338, 1695); z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2014 r. poz. 1099; Dz.U. z 2015 r. poz. 1505; Dz.U. z 2016 r. poz. 65); z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.); z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 719, 831); z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. z 2016 r. poz. 552); z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 96, 147, 178, 437); z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1929, 2023; Dz.U. z 2016 r. poz. 147, 437); z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016 r. poz. 605); z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016 r. poz. 778); z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1414, z późn. zm.); z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.); z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2014 r. poz. 243, z późn. zm.); z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.); z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2014 r. poz. 253, z późn. zm.); z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2016 r. poz. 740); z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz.U. z 2014 r. poz. 1411, z późn. zm.); z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1525; Dz.U. z 2015 r. poz. 1274); z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.); z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1166; Dz.U. z 2015 r. poz. 1485; Dz.U. z 2016 r. poz. 266); z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2015 r. poz. 990, z późn. zm.); z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.); z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2016 r. poz. 713); z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2016 r. poz. 627); z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 618, z późn. zm.); z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. poz. 628, 1165; Dz.U. z 2014 r. poz. 24, 1199); z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1650, z późn. zm.); z dnia 18 marca 2016 r. o szczególnych rozwiązaniach

z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny¹⁰. Artukuł 115, § 20 Kodeksu karnego stanowi, że przestępstwem o charakterze terrorystycznym jest czyn zabroniony, zagrożony karą pozbawienia wolności, której górna granica wynosi co najmniej 5 lat, popełniony, po pierwsze, w celu poważnego zastraszenia wielu osób, po drugie — zmuszenia organu władzy publicznej Rzeczypospolitej Polskiej lub innego państwa albo organu organizacji międzynarodowej do podjęcia lub zaniechania określonych czynności, po trzecie — wywołania poważnych zakłóceń w ustroju lub gospodarce Rzeczypospolitej Polskiej, innego państwa lub organizacji międzynarodowej, lecz także groźba popełnienia takiego czynu. Wymiar kary za przestępstwo terroryzmu, uzależniony od kwalifikacji czynu, został określony w Kodeksie karnym w art. 258, §2 i §4¹¹, art. 165a¹² i art. 255a¹³.

związanych z organizacją wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Światowych Dni Młodzieży — Kraków 2016 (Dz.U. z 2016 r. poz. 393).

¹⁰ Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137).

¹¹ § 1 art. 258 stanowi, że kto bierze udział w zorganizowanej grupie albo związku mających na celu popełnienie przestępstwa lub przestępstwa skarbowego, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. Zgodnie z § 2 tego artykułu, jeżeli grupa albo związek określone w § 1 mają charakter zbrojny albo mają na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym, sprawca podlega karze pozbawienia wolności od 6 miesięcy do lat 8. W myśl postanowień § 4, kto grupę albo związek mające na celu popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym zakłada lub taką grupę lub związkiem kieruje, podlega karze pozbawienia wolności na czas nie krótszy od lat 3.

¹² § 1 art. 165a stanowi, że kto gromadzi, przekazuje lub oferuje środki płatnicze, instrumenty finansowe, papiery wartościowe, wartości dewizowe, prawa majątkowe lub inne mienie ruchome lub nieruchomości w zamiarze sfinansowania przestępstwa o charakterze terrorystycznym lub przestępstwa, o którym mowa w art. 120, art. 121, art. 136, art. 166, art. 167, art. 171, art. 252, art. 255a lub art. 259a, podlega karze pozbawienia wolności od lat 2 do 12. W myśl postanowień § 2 tej samej karze podlega ten, kto udostępnia mienie określone w § 1 zorganizowanej grupie lub związkowi mającym na celu popełnienie przestępstwa, o którym mowa w tym przepisie, osobie biorącej udział w takiej grupie lub związku lub osobie, która ma zamiar popełnienia takiego przestępstwa. Zgodnie z postanowieniami § 3 każdy, kto, nie będąc do tego obowiązany na mocy ustawy, pokrywa koszty związane z zaspokojeniem potrzeb lub wykonaniem zobowiązań finansowych grupy, związku lub osoby, o których mowa w § 2, podlega karze pozbawienia wolności do lat 3. Na podstawie postanowień § 4 tego artykułu tej samej karze podlega sprawca czynu określonego w § 1 lub 2, który działa nieumyślnie.

¹³ Na podstawie § 1 art. 255a ten, kto rozpowszechnia lub publicznie prezentuje treści mogące ułatwić popełnienie przestępstwa o charakterze terrorystycznym w zamiarze, aby przestępstwo takie zostało popełnione, podlega karze pozbawienia wolności od 3 miesięcy do lat 5. W myśl postanowień § 2 tego artykułu tej samej karze podlega ten, kto w celu popełnienia przestępstwa o charakterze terrorystycznym uczestniczy w szkoleniu mogącym umożliwić popełnienie takiego przestępstwa. Zob. również I. Leśniak, *Przestępstwo o charakterze terrorystycznym w polskim prawie karnym*, [w:] *Nauka o bezpieczeństwie. Istota, przedmiot badań i kierunki rozwoju. Studia i materiały*, red. L. Grochowski, A. Letkiewicz, A. Misiuk, t. 1, Szczepno 2011, s. 293 n.

Jaka była „potrzeba i cel wydania ustawy”¹⁴ o działaniach antyterrorystycznych? Odpowiedzi na powyższe pytania wynikają wprost z treści uzasadnienia do projektu tej ustawy¹⁵. Po pierwsze, podniesiono, iż

mając na uwadze udział Polski w działaniach międzynarodowej koalicji antyterrorystycznej, jak również fakt, że terytorium RP uznawane jest w materiałach rozpowszechnianych przez organizacje terrorystyczne jako potencjalny cel ewentualnych zamachów, zasadne jest podjęcie na poziomie prawa krajowego odpowiednich działań legislacyjnych, zmierzających do poprawy bezpieczeństwa w związku z tymi zagrożeniami¹⁶.

Po drugie, zauważono, że

w przypadku ataku terrorystycznego Polska musi być przygotowana do podjęcia natychmiastowych i adekwatnych środków reagowania, a także usuwania jego skutków. Osiągnięcie tych celów wymaga zapewnienia mechanizmów współpracy wszystkich służb, organów i instytucji zaangażowanych w szeroko rozumiane działania antyterrorystyczne, jak również władz lokalnych, sektora prywatnego oraz całego społeczeństwa¹⁷.

Powyższe fragmenty odpowiadają treści założeń wskazanych w Narodowym Programie Antyterrorystycznym na lata 2015–2019 uchwalonym w 2014 r.¹⁸

Po trzecie, podkreślono, że

podstawowym celem przygotowywanej regulacji jest podniesienie efektywności polskiego systemu antyterrorystycznego, a tym samym zwiększenie bezpieczeństwa wszystkich obywateli RP, poprzez: wzmocnienie mechanizmów koordynacji działań; doprecyzowanie zadań poszczególnych służb i organów oraz zasad współpracy między nimi; zapewnienie możliwości skutecznych działań w przypadku podejrzenia przestępstwa o charakterze terrorystycznym, w tym w zakresie postępowania przygotowawczego; zapewnienie mechanizmów reagowania adekwatnych do rodzaju występujących zagrożeń; dostosowanie przepisów karnych do nowych typów zagrożeń o charakterze terrorystycznym. Obecnie obowiązujące przepisy w tym zakresie mają charakter rozproszony i nie gwarantują adekwatnych instrumentów prawno-organizacyjnych względem narastających zagrożeń¹⁹.

Wreszcie, po czwarte, wyraźnie wskazano, że „Projektowana regulacja ma charakter integrujący działania podmiotów polskiego systemu antyterrorystycznego

¹⁴ Zob. pkt 1 Uzasadnienia do projektu ustawy o działaniach antyterrorystycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw zgłoszonego dnia 16 maja 2016 r. druk sejmowy nr 516 Sejm RP VIII kadencji, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=516> (dostęp: 15.04.2017), dalej: uzasadnienie do projektu.

¹⁵ Zob. Uzasadnienie do projektu; zob. również W. Zubrzycki, *Dzieje ustawy antyterrorystycznej w Polsce*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna...*, s. 247 n.

¹⁶ Uzasadnienie do projektu.

¹⁷ *Ibidem*.

¹⁸ Zob. Uchwała nr 252 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2014 r. poz. 1218); Komunikat Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 stycznia 2015 r. o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2015 r. poz. 123).

¹⁹ Uzasadnienie do projektu.

z jasnym wskazaniem odpowiedzialności w poszczególnych obszarach”²⁰. W uzasadnieniu do projektu tej ustawy przypomniano również, że

w polskim systemie prawnym nie istniał dotychczas jeden akt prawny, który kompleksowo regulowałby problematykę rozpoznawania, przeciwdziałania i zwalczania zagrożeń o charakterze terrorystycznym oraz usuwania skutków ataku²¹.

Powyższe założenia uzasadniające potrzebę aktu prawnego w przedmiocie działań antyterrorystycznych wyrażone są w art. 1 ustawy o działaniach antyterrorystycznych, zgodnie z którym ustawa określa zasady prowadzenia działań antyterrorystycznych oraz współpracy między organami właściwymi w zakresie prowadzenia tych działań. Ustawodawca podkreślił zatem dwa zasadnicze cele tej ustawy: regulację zasad, zgodnie z którymi prowadzone są działania antyterrorystyczne, oraz zasady współpracy właściwych organów w tym zakresie, a więc koordynację ich kompetencji.

Ustawa o działaniach antyterrorystycznych jest aktem prawnym stosunkowo świeżym, w związku z czym nie doczekała się jeszcze wyczerpujących opracowań. Należy jednak zwrócić uwagę na kilka istotnych kwestii merytorycznych i proceduralnych, które są komentowane w literaturze. Po pierwsze, istotną kwestią są same definicje zawarte w tej ustawie. Po drugie, ważne jest wprowadzenie stopni alarmowych, faz działań antyterrorystycznych i specjalnego użycia broni. Wreszcie, po trzecie, istotne znaczenie ma katalog kompetencji ABW w zakresie dostępu do informacji w związku z działalnością operacyjno-rozpoznawczą. W niniejszym artykule zasygnalizowana zostanie problematyka odnosząca się do wymienionych kwestii.

W art. 2 ustawy o działaniach antyterrorystycznych, pełniącym funkcję słowniczka ustawowego, wprowadzono m.in. pojęcie działań antyterrorystycznych, działań kontrterrorystycznych i zdarzenia o charakterze terrorystycznym. Mimo że pojęcia te zostały zdefiniowane na potrzeby tej ustawy (ustawodawca posłużył się w art. 2 formułą „ilekroć w ustawie jest mowa o [...], należy przez to rozumieć”), to jednak, co ważne, pojęcia te niewątpliwie mogą być również przydatne w definiowaniu samego zjawiska terroryzmu.

Pierwsze pojęcie: działania antyterrorystyczne są to, zgodnie z art. 2, pkt 1, działania organów administracji publicznej polegające na zapobieganiu zdarzeniom o charakterze terrorystycznym, przygotowaniu do przejmowania nad nimi kontroli w drodze zaplanowanych przedsięwzięć, reagowaniu w przypadku wystąpienia takich zdarzeń oraz usuwaniu ich skutków, w tym odtwarzaniu zasobów przeznaczonych do reagowania na nie.

²⁰ *Ibidem.*

²¹ *Ibidem.*

Działania kontrterrorystyczne²², zgodnie z art. 2, pkt 2, zdefiniowane zostały jako działania wobec sprawców, osób przygotowujących lub pomagających w dokonaniu przestępstwa o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115, § 20 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz.U. z 1997 r. Nr 88, poz. 553, z późn. zm.), prowadzone w celu wyeliminowania bezpośredniego zagrożenia życia, zdrowia lub wolności osób bądź mienia przy wykorzystaniu specjalistycznych sił i środków oraz specjalistycznej taktyki działania²³.

Zdarzenie o charakterze terrorystycznym²⁴ to, zgodnie z art. 2, pkt 7, sytuacja, co do której istnieje podejrzenie, że powstała na skutek przestępstwa o charakterze terrorystycznym, o którym mowa w art. 115, § 20 Ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny, lub zagrożenie zaistnienia takiego przestępstwa.

Obok wymienionych pojęć

jednym z najistotniejszych rozwiązań Ustawy o działaniach antyterrorystycznych z perspektywy przygotowania do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym oraz reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń było przeniesienie na grunt ustawy instytucji stopni alarmowych i stopni alarmowych CRP²⁵.

Zgodnie z art. 15, ust. 1 ustawy o działaniach antyterrorystycznych w przypadku zagrożenia wystąpieniem zdarzenia o charakterze terrorystycznym albo w przypadku wystąpienia takiego zdarzenia istnieje możliwość wprowadzenia jednego z czterech stopni alarmowych: pierwszego stopnia alarmowego (stopień ALFA), drugiego stopnia alarmowego (stopień BRAVO), trzeciego stopnia alarmowego (stopień CHARLIE) oraz czwartego stopnia alarmowego (stopień DELTA). Przesłanki wprowadzenia jednego z czterech wskazanych stopni, uzależnione od rodzaju zagrożenia i prawdopodobieństwa zagrożenia, szczegółowo określa ustawa²⁶.

²² Na ten temat zob. K. Jałoszyński, *Działania kontrterrorystyczne w ustawie o działaniach antyterrorystycznych*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna...*, s. 369 n.

²³ Art. 2.2 ustawy o działaniach antyterrorystycznych.

²⁴ Zob. też pełny katalog incydentów o charakterze terrorystycznym, Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie katalogu incydentów o charakterze terrorystycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1092).

²⁵ M. Cichomski, M. Horoszko, I. Idzikowska, *Przygotowanie do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym oraz reagowanie w przypadku wystąpienia takich zdarzeń w świetle rozwiązań ustawy o działaniach antyterrorystycznych — w kontekście zadań resortu spraw wewnętrznych*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna...*, s. 283.

²⁶ W tym zakresie regulacje zawarte zostały w art. 15 ustawy antyterrorystycznej. Zgodnie z treścią ust. 3 tego artykułu pierwszy stopień, o którym mowa w ust. 1, pkt 1 oraz ust. 2, pkt 1, można wprowadzić w przypadku uzyskania informacji o możliwości wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym, którego rodzaj i zakres jest trudny do przewidzenia. Drugi stopień, o którym mowa w ust. 1, pkt 2 oraz w ust. 2, pkt 2, w myśl ust. 4 można wprowadzić w przypadku zaistnienia zwiększonego i przewidywalnego zagrożenia wystąpieniem zdarzenia o charakterze terrorystycznym, jednak konkretny cel ataku nie został zidentyfikowany. Trzeci stopień, o którym mowa w ust. 1, pkt 3 oraz w ust. 2, pkt 3, można na podstawie ust. 5 wprowadzić w przypadku: wystąpienia zdarzenia potwierdzającego prawdopodobny cel ataku o charakterze terrorystycznym, godzącego w: bezpieczeństwo lub porządek publiczny albo bezpieczeństwo Rzeczypospolitej Polskiej, albo

Odrębną kategorię zagrożeń stanowią zagrożenia w cyberprzestrzeni odnoszące się do systemów teleinformatycznych. W takiej sytuacji istnieje możliwość wprowadzenia jednego z czterech stopni alarmowych CRP: pierwszego stopnia alarmowego CRP (stopień ALFA-CRP), drugiego stopnia alarmowego CRP (stopień BRAVO-CRP), trzeciego stopnia alarmowego CRP (stopień CHARLIE-CRP) oraz czwartego stopnia alarmowego CRP (stopień DELTA-CRP)²⁷.

Generalną zasadą porządkującą przyjęte w ustawie o działaniach antyterrorystycznych rozwiązania jest wyróżnienie czterech faz działań antyterrorystycznych²⁸. Przypomnijmy, pierwsza odnosi się do zapobiegania zdarzeniom o charakterze terrorystycznym — jest to najważniejsza faza świadcząca o skuteczności systemu zabezpieczeń antyterrorystycznych. Organem odpowiedzialnym za działania w tym zakresie, w myśl art. 3 ustawy, jest Szef Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego. W przypadku pozostałych faz, tj. przygotowania do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym w drodze zaplanowanych przedsięwzięć, reagowania w przypadku wystąpienia takich zdarzeń oraz odtwarzania zasobów przeznaczonych do reagowania na te zdarzenia, za działania odpowiada minister właściwy do spraw wewnętrznych²⁹.

Również istotną nowością z punktu widzenia bezpieczeństwa prowadzących operację kontrterrorystyczną i powodzenia samej operacji jest instytucja specjalnego użycia broni podczas działań kontrterrorystycznych. Jest to możliwość użycia przez funkcjonariusza lub żołnierza prowadzącego operację kontrterrorystyczną broni palnej bez ostrzeżenia przeciwko osobie dokonującej zamachu — terroryście³⁰. To uprawnienie przysługuje wyłącznie w sytuacji, gdy jest niezbędne do przeciwdziałania bezpośredniemu, bezprawnemu, gwałtownemu

bezpieczeństwo innego państwa lub organizacji międzynarodowej oraz stwarzającego potencjalne zagrożenie dla Rzeczypospolitej Polskiej lub uzyskania wiarygodnych i potwierdzonych informacji o planowanym zdarzeniu o charakterze terrorystycznym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub uzyskania wiarygodnych i potwierdzonych informacji o planowanym zdarzeniu o charakterze terrorystycznym, którego skutki mogą dotyczyć obywateli polskich przebywających za granicą lub instytucji polskich albo polskiej infrastruktury mieszczących się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej. Czwarty stopień, o którym mowa w ust. 1, pkt 4 oraz w ust. 2, pkt 4, w myśl ust. 6 można wprowadzić w przypadku: wystąpienia zdarzenia o charakterze terrorystycznym powodującego zagrożenie: bezpieczeństwa lub porządku publicznego albo bezpieczeństwa Rzeczypospolitej Polskiej, albo bezpieczeństwa innego państwa lub organizacji międzynarodowej oraz stwarzającego zagrożenie dla Rzeczypospolitej Polskiej, lub gdy uzyskane informacje wskazują na zaawansowaną fazę przygotowań do zdarzenia o charakterze terrorystycznym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, lub gdy uzyskane informacje wskazują na zaawansowaną fazę przygotowań do zdarzenia o charakterze terrorystycznym, które ma być wymierzone w obywateli polskich przebywających za granicą lub w instytucje polskie albo polską infrastrukturę mieszczące się poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, a zebrane informacje wskazują jednocześnie na nieuchronność takiego zdarzenia.

²⁷ Regulacje prawne w zakresie przesłanek wprowadzania stopni alarmowych CRP zob. *ibidem*.

²⁸ Por. M. Cichomski, M. Horoszko, I. Idzikowska, *op. cit.*

²⁹ Por. art. 3 ustawy o działaniach antyterrorystycznych.

³⁰ Zob. T. Wróblewski, *Strzał ratunkowy — istotna zmiana w zakresie regulacji prawnej dotyczącej użycia broni palnej przez Policję*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna...*, s. 391 n.

zamachowi na życie lub zdrowie człowieka bądź jest niezbędne do uwolnienia zakładnika, a użycie broni palnej w sposób wyrządzający możliwie najmniejszą szkodę jest niewystarczające i przeciwdziałanie takiemu zamachowi lub uwolnieniu zakładnika w inny sposób nie jest możliwe³¹.

Pewne kontrowersje na gruncie omawianej ustawy budzi natomiast zakres kompetencji Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego w obrębie działań operacyjno-rozpoznawczych³². Ustawa antyterrorystyczna niewątpliwie znacząco rozszerzyła ramy uprawnień operacyjno-rozpoznawczych polskich służb specjalnych, które dają tym służbom mechanizmy prawne pozwalające na daleko idącą ingerencję w prawa i wolności jednostki, szczególnie cudzoziemców przebywających na terytorium naszego kraju. Przepisy ustawy przewidują bowiem, poza szerokim ograniczeniem prawa do ochrony prywatności cudzoziemców, szeroki dostęp ABW do publicznych baz danych i systemów monitoringu wizyjnego, możliwość ograniczenia wolności słowa i dostępu do informacji w Internecie, przyznając Agencji również możliwość blokowania dostępu do danych informatycznych, ograniczenia prawa do tajemnicy komunikacji za pomocą tzw. przedpłaconych kart telefonicznych oraz prawo do prowadzenia przez Szefa ABW wykazu osób stwarzających zagrożenie terrorystyczne.

Wątpliwości związane z tak szerokim zakresem uprawnień podniosła Marta Szuniewicz-Stępień, która zauważyła, że

przepisy ustawy antyterrorystycznej nie gwarantują, że zwiększone uprawnienia ABW będą wykorzystywane tylko w wyjątkowych sytuacjach. W konsekwencji, daleko idące ograniczenie praw i wolności jednostki będzie możliwe również w przypadkach, w których nie jest to ani konieczne dla ochrony bezpieczeństwa państwa, w tym zapobiegania i zwalczania terroryzmu, ani proporcjonalne w stosunku do istniejącego stopnia zagrożenia³³.

Szuniewicz-Stępień w konkluzji swoich wywodów na ten temat podkreśliła nawet, że

³¹ Zob. art. 23, ust. 1 ustawy o działaniach antyterrorystycznych. Zgodnie z ust. 5 art. 23 ustawy o działaniach antyterrorystycznych decyzję o dopuszczalności specjalnego użycia broni może podjąć oraz cofnąć kierujący działaniami. Kierujący działaniami niezwłocznie przekazuje decyzję dowódcy grupy kontrterrorystycznej oraz informuje o podjętej decyzji organ wyznaczający kierującego działaniami. W myśl postanowień ust. 6. tego artykułu po otrzymaniu decyzji o dopuszczalności specjalnego użycia broni dowódca grupy kontrterrorystycznej może wydać rozkaz specjalnego użycia broni przez funkcjonariuszy lub żołnierzy grupy kontrterrorystycznej, określając cel i sposób specjalnego użycia broni. Specjalne użycie broni, na podstawie ust. 7 dokumentuje dowódca grupy kontrterrorystycznej, który niezwłocznie po zakończeniu działań kontrterrorystycznych sporządza, stosując odpowiednio art. 54, ust. 1 i 2 ustawy, o której mowa w ust. 2, protokół specjalnego użycia broni i przekazuje go kierującemu działaniami.

³² Uprawnienia w tym zakresie uregulowane zostały w art. 5–13 ustawy o działaniach antyterrorystycznych.

³³ M. Szuniewicz-Stępień, *Działania operacyjno-rozpoznawcze w ustawie antyterrorystycznej a europejski standard ochrony praw człowieka — wybrane zagadnienia*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna...*, s. 336.

ustawa antyterrorystyczna została napisana tak nieprecyzyjnie i ogólnie, że w rezultacie służby specjalne otrzymały ogromne i niekontrolowane uprawnienia, a jednostki nie mogą mieć pewności, że nie będą wobec nich podjęte na podstawie omawianej ustawy działania operacyjno-rozpoznawcze³⁴.

Uznaniowość ABW w odniesieniu do doboru ustawowych środków i zakresu działań operacyjno-rozpoznawczych może prowadzić do konkluzji, że przywołane wątpliwości będą zasadne wyłącznie w sytuacji wykorzystywania instrumentów ustawowych wbrew ścisłym założeniom ustawowym, a więc walce z terroryzmem. Dlatego też wysuwane są postulaty dookreślenia mechanizmów kontrolnych nad stosowaniem działań operacyjno-rozpoznawczych. Trzeba jednak pamiętać, że służby powołane do walki z terroryzmem, chcąc skutecznie walczyć z tym zjawiskiem, muszą mieć mechanizmy pozwalające na rozpracowanie działalności terrorystycznej, a to wiąże się z koniecznością szerokiego dostępu do informacji. Szuniewicz-Stępień słusznie zresztą zauważyła, że

W XXI w. państwo w niespotykany dotąd sposób rozbudowało mechanizm inwigilacji i udoskonaliło metody gromadzenia informacji o jednostkach, zwiększając rolę odgrywaną współcześnie przez agencje wywiadowcze dla ochrony interesu publicznego. Z drugiej strony nie sposób nie wspomnieć, że uzyskanie odpowiednich danych niejednokrotnie przyczyniło się do udaremnienia zamachów terrorystycznych oraz zwalczania zorganizowanej przestępczości i innej działalności zagrażającej bezpieczeństwu państwa³⁵.

Konkludując, należy stwierdzić, że ustawa o działaniach antyterrorystycznych — ten potrzebny akt prawny — niewątpliwie służy realizacji podstawowych założeń bezpieczeństwa Polski wyrażonych w Narodowym Programie Antyterrorystycznym na lata 2015–2019³⁶ oraz Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022. W odniesieniu do pierwszego dokumentu uchwalenie ustawy antyterrorystycznej realizuje potrzebę wzmocnienia polityki antyterrorystycznej państwa, poprawę przeciwdziałania zagrożeniom o charakterze terrorystycznym, wdrożenie zasad informowania społeczeństwa o zagrożeniach związanych z terroryzmem oraz wypracowanie mechanizmów współpracy oraz wymiany informacji między organami administracji publicznej³⁷. W odniesieniu do drugiego z przywołanych dokumentów przyznanie ABW

³⁴ *Ibidem*.

³⁵ *Ibidem*, s. 335.

³⁶ M.P. z 2014 r. poz. 1218; M.P. z 2015 r. poz. 123.

³⁷ W myśl treści Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019: „wzmocnienia wymaga »antyterrorystyczna« polityka informacyjna i edukacyjna. Niezbędne jest m.in. opracowanie i wdrożenie zasad informowania społeczeństwa o zagrożeniach związanych z terroryzmem oraz prowadzenie działalności profilaktycznej ukierunkowanej na podnoszenie świadomości i kształtowanie pożądanych postaw w społeczeństwie w sytuacji kryzysowej, a także wypracowanie mechanizmów współpracy oraz wymiany informacji między organami administracji publicznej a środkami masowego przekazu, uwzględniających również sposób formułowania przekazu w przypadku wystąpienia bezpośredniego zagrożenia” (M.P. z 2014 r. poz. 1218); M.P. z 2015 r. poz. 123.

szerokich kompetencji w zakresie zwalczania terroryzmu odpowiada postulatuwi wzmocnienia pozycji służb specjalnych. W Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022 czytamy bowiem, że

Charakter środowiska bezpieczeństwa Polski, jak również złożona natura współczesnych wyzwań i zagrożeń powodują, że bardzo ważną rolę w skutecznej realizacji interesów narodowych pełnią służby specjalne. Ich podstawową misją jest dostarczanie organom państwa odpowiedzialnym za bezpieczeństwo narodowe wszechstronnego, wiarygodnego i wyprzedzającego wsparcia informacyjnego. W zainteresowaniu tych służb pozostają informacje mogące mieć istotne znaczenie dla bezpieczeństwa i międzynarodowej pozycji Polski oraz jej potencjału ekonomicznego i obronnego. Szczególnej uwadze podlegają działania związane ze zwalczaniem międzynarodowego „terroryzmu”, przestępczości zorganizowanej, proliferacji broni masowego rażenia i środków jej przenoszenia, ochroną kontrwywiadowczą, bezpieczeństwem ekonomicznym państwa oraz ochroną informacji niejawnych. Ważnym zadaniem służb specjalnych pozostaje zabezpieczenie polskich cywilno-wojskowych kontyngentów uczestniczących w operacjach poza granicami kraju. Mając na względzie postępujący proces globalizacji bezpieczeństwa, a także zobowiązania wynikające z członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w NATO i UE, służby specjalne muszą rozbudowywać zdolność do rozpoznawania sytuacji w rejonach napięć, konfliktów i kryzysów międzynarodowych na świecie³⁸.

Bibliografia

- Antonów R. *Charakterystyka współczesnego terroryzmu*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 4.
- Antonów R., „*Ku lepszemu życiu*”. *Terroryści o swoich zasadach*, [w:] *Edukacja nieustająca wyzwaniem społeczeństwa informacyjnego*, red. A. Zduniak, t. 2, Poznań 2010.
- Antonów R., *Moralność terrorystów. Z problematyki politycznego ekstremizmu*, [w:] *Moralność i władza jako kategoria myśli politycznej*, red. J. Justyński, A. Madeja, Warszawa 2011.
- Antonów R., *Prawo antypaństwa. Zarys problemu wraz z przykładami*, [w:] *pozytywizm prawniczy i szkoła prawa natury. Tradycje sporu i jego współczesne implikacje*, red. P. Kaczmarek, Ł. Machaj, Wrocław 2010.
- Antonów R., *Terroryzm a społeczeństwo i władza*, [w:] *Spoleczeństwo a władza. Ustrój, prawo, idee*, red. J. Przygodzki, M.J. Ptak, Wrocław 2010.
- Antonów R., *Współczesny terroryzm a bezpieczeństwo narodowe i międzynarodowe*, [w:] *System bezpieczeństwa wewnętrznego państwa: synergia zagrożeń*, red. H. Spustek, Wrocław 2014.
- Antonów R., *Współczesny terroryzm jako wojna asymetryczna*, [w:] *Wojna i pokój: wybrane zagadnienia prawno-historyczne*, red. E. Kozerska, P. Sadowski, A. Szymański, Opole 2013.
- Antonów R., Maciejewski M., *Rzeczpospolita Polska wobec zagrożenia terroryzmem. Problemy prawne, polityczne i społeczne*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 3.
- Cichomski M., Horoszko M., Idzikowska I., *Przygotowanie do przejmowania kontroli nad zdarzeniami o charakterze terrorystycznym oraz reagowanie w przypadku wystąpienia takich zdarzeń w świetle rozwiązań ustawy o działaniach antyterrorystycznych — w kontekście zadań resortu spraw wewnętrznych*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.
- Dukiewicz T., *Zagrożenie terroryzmem oraz aspekt militarny w jego zwalczaniu*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 4.

³⁸ M.P. z 2013 r. poz. 377.

- Hałys P., *Zagrożenie terroryzmem bombowym na świecie — strategia przeciwdziałania improwizowanym urządzeniom wybuchowym NATO oraz (C-IED) na terenie RP*, „Studia nad Autorytaryzmem i Totalitaryzmem” 37, 2015, nr 3.
- Jałoszyński K., *Działania kontrterrorystyczne w ustawie o działaniach antyterrorystycznych*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.
- Komunikat Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 14 stycznia 2015 r. o podjęciu przez Radę Ministrów uchwały w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2015 r. poz. 123).
- Kozub M., *Bezpieczeństwo świata w pierwszych dekadach XXI wieku — charakter konfliktów przyszłości*, [w:] *Współczesny wymiar terroryzmu: konferencja naukowa Zielonka, 5 października 2006*, red. Z. Piątek, Warszawa 2006.
- Leśniak I., *Przestępstwo o charakterze terrorystycznym w polskim prawie karnym*, [w:] *Nauka o bezpieczeństwie. Istota, przedmiot badań i kierunki rozwoju. Studia i materiały*, red. L. Grochowski, A. Letkiewicz, A. Misiuk t. I, Szczytno 2011.
- Liedel K., Piasecka P., *Jak przetrwać w dobie zagrożeń terrorystycznych. Elementy edukacji antyterrorystycznej*, Warszawa 2008.
- Rozporządzenie Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 22 lipca 2016 r. w sprawie katalogu incydentów o charakterze terrorystycznym (Dz.U. z 2016 r. poz. 1092).
- Szuniewicz-Stępień M., *Działania operacyjno-rozpoznawcze w ustawie antyterrorystycznej a europejski standard ochrony praw człowieka — wybrane zagadnienia*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.
- Uchwała nr 252 Rady Ministrów z dnia 9 grudnia 2014 r. w sprawie „Narodowego Programu Antyterrorystycznego na lata 2015–2019” (M.P. z 2014 r. poz. 1218).
- Uchwała nr 67 Rady Ministrów z dnia 9 kwietnia 2013 r. w sprawie przyjęcia „Strategii rozwoju systemu bezpieczeństwa narodowego Rzeczypospolitej Polskiej 2022” (M.P. z 2013 r. poz. 377).
- Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o ochronie granicy państwowej (Dz.U. z 2015 r. poz. 930, 1336).
- Ustawa z dnia 6 kwietnia 1990 r. o Policji (Dz.U. z 2015 r. poz. 355, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 12 października 1990 r. o Straży Granicznej (Dz.U. z 2014 r. poz. 1402, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 1991 r. o ochronie przeciwpożarowej (Dz.U. z 2016 r. poz. 191, 298).
- Ustawa z dnia 3 lutego 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych (Dz.U. z 2015 r. poz. 909, 1338, 1695).
- Ustawa z dnia 6 czerwca 1997 r. — Kodeks karny (Dz.U. z 2016 r. poz. 1137).
- Ustawa z dnia 22 sierpnia 1997 r. o ochronie osób i mienia (Dz.U. z 2014 r. poz. 1099; Dz.U. z 2015 r. poz. 1505; Dz.U. z 2016 r. poz. 65).
- Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Prawo bankowe (Dz.U. z 2015 r. poz. 128, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 26 października 2000 r. o giełdach towarowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 719, 831).
- Ustawa z dnia 16 marca 2001 r. o Biurze Ochrony Rządu (Dz.U. z 2016 r. poz. 552).
- Ustawa z dnia 24 sierpnia 2001 r. o Żandarmerii Wojskowej i wojskowych organach porządkowych (Dz.U. z 2016 r. poz. 96, 147, 178, 437).
- Ustawa z dnia 24 maja 2002 r. o Agencji Bezpieczeństwa Wewnętrznego oraz Agencji Wywiadu (Dz.U. z 2015 r. poz. 1929, 2023; Dz.U. z 2016 r. poz. 147, 437).
- Ustawa z dnia 3 lipca 2002 r. Prawo lotnicze (Dz.U. z 2016 r. poz. 605).
- Ustawa z dnia 27 marca 2003 r. o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym (Dz.U. z 2016 r. poz. 778).
- Ustawa z dnia 11 września 2003 r. o służbie wojskowej żołnierzy zawodowych (Dz.U. z 2014 r. poz. 1414, z późn. zm.).

- Ustawa z dnia 27 maja 2004 r. o funduszach inwestycyjnych i zarządzaniu alternatywnymi funduszami inwestycyjnymi (Dz.U. z 2014 r. poz. 157, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 16 lipca 2004 r. Prawo telekomunikacyjne (Dz.U. z 2014 r. poz. 243, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o obrocie instrumentami finansowymi (Dz.U. z 2014 r. poz. 94, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Centralnym Biurze Antykorupcyjnym (Dz.U. z 2014 r. poz. 1411, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 8 września 2006 r. o Państwowym Ratownictwie Medycznym (Dz.U. z 2013 r. poz. 757, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o służbie funkcjonariuszy Służby Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służby Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2016 r. poz. 740).
- Ustawa z dnia 9 czerwca 2006 r. o Służbie Kontrwywiadu Wojskowego oraz Służbie Wywiadu Wojskowego (Dz.U. z 2014 r. poz. 253, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 14 lipca 2006 r. o wjeździe na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, pobycie oraz wyjeździe z tego terytorium obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej i członków ich rodzin (Dz.U. z 2014 r. poz. 1525; Dz.U. z 2015 r. poz. 1274).
- Ustawa z dnia 26 kwietnia 2007 r. o zarządzaniu kryzysowym (Dz.U. z 2013 r. poz. 1166; Dz.U. z 2015 r. poz. 1485; Dz.U. z 2016 r. poz. 266).
- Ustawa z dnia 27 sierpnia 2009 r. o Służbie Celnej (Dz.U. z 2015 r. poz. 990, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 listopada 2009 r. o spółdzielczych kasach oszczędnościowo-kredytowych (Dz.U. z 2013 r. poz. 1450, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 9 kwietnia 2010 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. z 2016 r. poz. 713).
- Ustawa z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz.U. z 2015 r. poz. 618, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 5 stycznia 2011 r. o kierujących pojazdami (Dz.U. z 2016 r. poz. 627).
- Ustawa z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach (Dz.U. z 2013 r. poz. 1650, z późn. zm.).
- Ustawa z dnia 24 maja 2013 r. o środkach przymusu bezpośredniego i broni palnej (Dz.U. z 2016 r. poz. 628, 1165; Dz.U. z 2014 r. poz. 24, 1199).
- Ustawa z dnia 10 czerwca 2016 r. o działaniach antyterrorystycznych (Dz.U. z 2016 r. poz. 904).
- Ustawa z dnia 18 marca 2016 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z organizacją wizyty Jego Świątobliwości Papieża Franciszka w Rzeczypospolitej Polskiej oraz Światowych Dni Młodzieży — Kraków 2016 (Dz.U. z 2016 r. poz. 393).
- Uzasadnienie do projektu ustawy o działaniach antyterrorystycznych oraz o zmianie niektórych innych ustaw ogłoszonego dnia 16 maja 2016 r. druk sejmowy nr 516 Sejmu RP VIII kadencji, <http://www.sejm.gov.pl/Sejm8.nsf/druk.xsp?nr=516>.
- Wróblewski T., *Strzał ratunkowy — istotna zmiana w zakresie regulacji prawnej dotyczącej użycia broni palnej przez Policję*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.
- Wstęp*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.
- Zubrzycki W., *Dzieje ustawy antyterrorystycznej w Polsce*, [w:] *Polska ustawa antyterrorystyczna — odpowiedź na zagrożenia współczesnym terroryzmem*, red. W. Zubrzycki, K. Jałoszyński, A. Babiński, Szczytno 2016.

POLISH ANTI-TERRORISM LEGISLATION. SELECTED ASPECTS

Summary

Terrorism is, undoubtedly, a threat to Poland's security, which is why the state needs to undertake actions with regard to many aspects of its anti-terrorist policy, beginning with legislation and ending with information and education. An important step in the strengthening of Poland's anti-terrorist security was the adoption of the Anti-Terrorism Act of 10 June 2016. When applied in a responsible manner by the relevant agencies, the Act can be an effective tool in the fight against terrorism. Importantly, it can be used to launch pre-emptive actions effectively preventing terrorist activities within the territory of the Republic of Poland. However, it should be noted that this piece of legislation is to be used only to protect the citizens against terrorist attacks. It cannot, therefore, be used for purposes other than anti-terrorist actions.

Keywords: terrorism, security, war on terrorism, asymmetric war.

Radosław Antonów
radoslaw.antonow@uwr.edu.pl